

Toimeksiantosopimuksella järjestettävän lyhytaikaisen huolenpidon myöntämisperusteet

Lyhytaikaista huolenpitoa toimeksiantosopimuksella järjestetään kehitysvammalain mukaisena palveluna (Laki 519/1977 ja asetus 988/1977 kehitysvammaisten erityishuollosta, 2 § yksilöllinen hoito ja muu huolenpito).

Muita palvelun järjestämistä ja toteuttamista ohjaavia lakeja:

- Hallintolaki (434/2003)
- Hallintolainkäyttölaki (586/1996)
- Henkilötietolaki (523/1999)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Laki (734/1992) ja asetus (912/1992) sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)

Palvelun tarkoitus ja tavoite

Lyhytaikainen huolenpito on vammaisen henkilön hoidon tai muun välttämättömän huolenpidon järjestämistä lyhytaikaisesti toimeksiantosopimuksella. Palvelu voi olla koko- tai osavuorokautista ja se järjestetään asiakkaan kotona tai hoitajan kotona. Lyhytaikaista huolenpitoa järjestetään kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (1977/519) 2 §:n mukaisena palveluna sellaisille asiakkaille, joiden on katsottu kuuluvan lain soveltamisen piiriin ja joille on myönnetty erityishuolto-ohjelma. Erityishuoltona järjestettävä lyhytaikainen huolenpito ei korvaa omaishoidon lakisääteisiä vapaapäiviä eikä sillä paikata omaishoitajan sairaslomia.

Palvelua tulee hakea vammaispalveluista hyvissä ajoin ennen palvelun toivottua alkamisajankohtaa, jotta hakijan oikeutta palveluun, järjestämistavan soveltuvuutta, mahdollisen sijaishoitajan soveltuvuutta sekä mahdollista palveluluokkaa ehditään arvioida. Päätöstä palvelusta ei pääsääntöisesti voida tehdä alkamaan takautuvasti. Palvelun luonteesta johtuen päätökset tehdään aina määräaikaisiksi. Palvelun kesto arvioidaan yksilöllisesti.

Toimeksiantosopimuksella järjestettävä huolenpito soveltuu tilanteeseen, jossa vammaisella henkilöllä on jo tiedossa läheinen, joka voisi pitää hänestä huolta tarvittavan ajan. Tilannekohtaisesti arvioidaan, soveltuuko toimeksiantosopimusteinen järjestämistapa asiakkaan tilanteeseen. Sijaishoitajalta ei edellytetä sosiaali- ja terveystieteiden koulutusta. Sijaishoitaja voi olla esimerkiksi vammaisen henkilön isovanhempi, perheystävä tai muu täysi-ikäinen läheinen, jonka vammaisen henkilö hyväksyy sijaishoitajakseen ja joka terveydentilansa ja elämäntilanteesta puolesta on soveltuva tehtävään.

Toimeksiantosopimus järjestämistapana voi soveltua tilanteissa, joissa

- Vammaiselle henkilölle on myönnetty kehitysvammalain mukainen erityishuolto-ohjelma
- Vammaisen henkilö ei vamman tai sairauden vuoksi pärjää yksin kotona ja hänen huolenpidostaan vastaa yleensä huoltaja/hoitajat tai omaishoitaja
- Vammaisen henkilön huoltaja tai hänestä huolehtiva läheinen on pakottavasta syystä tilapäisesti estynyt huolehtimaan vammaisesta henkilöstä
- Vammaisen lapsi ei vammaansa tai sairauteensa liittyvän syyn vuoksi kykene osallistumaan sivistystoimen järjestämään koulun aamu- tai ilta- tai päivätoimintaan.
- Vammaisen lapsi tarvitsee huolenpitoa koulun loma-aikoina huoltajan työssäkäynnin vuoksi
- Vammaisen henkilö ei tarvitse jatkuvaa sairaalatasoista hoitoa eikä jatkuvasti päivittäisissä toimissa kahden henkilön apua.
- Vammaisen henkilö ei asu sosiaalihuollon toimintayksikössä

Lyhytaikainen huolenpito voi tarpeen mukaan kestää vuorokauden tai osan vuorokaudesta. Osavuorokautinen hoito tarkoittaa, että hoidon kesto on enintään kuusi tuntia vuorokaudessa (esim. aamu- tai ilta- tai päivähoito).

Toimeksiantosopimus ja sijaishoidosta maksettava palkkio

Hyvinvointialue tekee sijaishoitajan kanssa toimeksiantosopimuksen, jossa määritellään sopijapuolten oikeudet ja velvollisuudet. Mikäli hoidettava on alaikäinen, sijaishoitajaksi ryhtyvän tulee esittää vammaispalveluiden viranhaltijalle rikostaustaote ennen toimeksiantosopimuksen laatimista.

Sijaishoidosta maksettavat palkkiot noudattelevat kehitysvammaisten perhehoidossa käytettäviä korvauksia. Sijaishoidossa käytetään kahta palkkioluokkaa (palkkioluokat 1 ja 2). Lisäksi hoidon kesto vaikuttaa palkkion määrään (kokovuorokautinen/osavuorokautinen hoito).

Vammaispalvelun sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja arvioi tilanteen yksilöllisesti kunkin asiakkaan kohdalla palkkioluokkaa määriteltäessä. Tarvittaessa tilannetta arvioidaan vammaispalveluiden työryhmässä ja/tai yhdessä johtavan sosiaalityöntekijän kanssa. Mikään diagnoosi itsessään ei automaattisesti oikeuta tai ole esteenä kumpaankaan palveluluokkaan.

Palkkion määrä ja palkkioluokat

Palkkioluokassa 1 korvaus on 75 €/vrk ja 37,5 €/osavuorokausi. Palkkioluokassa 2 korvaus on 92,33 €/vrk ja 46,16 €/osavuorokausi. Korvaus maksetaan toteutuneiden päivien mukaan.

Palkkioluokka 1:

- Hoidettavan toimintakyky on alentunut fyysisistä, kognitiivisista, psyykkisistä tai sosiaalisista syistä ja hän tarvitsee jonkin verran huolenpitoa. Toimintakyky voi olla alentunut vain jollain osa-alueella.
- Hoidettava tarvitsee ohjausta joissakin päivittäisissä toiminnoissa (esimerkiksi peseytymisessä, pukeutumisessa, wc-toiminnoissa, ruokailuissa, lääkehoidossa, kommunikaatiossa).
- Hoidettava tarvitsee jonkin verran valvontaa.
- Hoidettava liikkuu itsenäisesti apuvälineiden turvin tai ilman niitä.
- Hoidettavalla voi olla sairauksia, mutta ne ovat hoitotasapainossa eivätkä vaadi seurantaa.

Palkkioluokka 2:

- Hoidettavan toimintakyky on alentunut fyysisistä, kognitiivisista, psyykkisistä tai sosiaalisista syistä ja hän tarvitsee jatkuvaluonteisesti huolenpitoa. Toimintakyky voi olla alentunut vain jollain osa-alueella.
- Hoidettava tarvitsee ohjausta ja apua useissa päivittäisissä toiminnoissa (esimerkiksi peseytymisessä, pukeutumisessa, wc-toiminnoissa, ruokailuissa, lääkehoidossa, kommunikaatiossa).
- Hoidettava tarvitsee paljon valvontaa.
- Hoidettava liikkuu ohjatusti / valvotusti tai tarvitsee avustamista liikkumisessa.
- Hoidettava tarvitsee sairauden tai vamman johdosta päivittäistä hoitoa tai seurantaa.

Palkkionmaksu

Palkkio maksetaan kuukausittain jälkikäteen toteutuneen hoidon mukaisesti. Palkkionmaksu tapahtuu Oima-järjestelmässä. Sijaishoitaja syöttää itse toteutuneet tunnit Oima-palveluun kuukausittain. Tunnit tulee syöttää palveluun seuraavan kuukauden 10. päivään mennessä. Maksupäivä on kuukauden viimeinen arkipäivä; esimerkiksi tammikuun palkkiot maksetaan helmikuun viimeisenä arkipäivänä.

Sijaishoitajalle järjestetään tarvittaessa Oima-palvelun käyttöön ja tuntien syöttämiseen liittyvää opastusta. Mikäli tuntien syöttämisessä Oima-palveluun on ongelmia, sijaishoitajan tulee ilmoittaa tunnit sähköpostitse osoitteeseen vammaispalvelut@pirha.fi (sähköpostin otsikoksi Lyhytaikainen huolenpito). Myös tässä tilanteessa tuntien tulee olla ilmoitettuna aina seuraavan kuukauden 10. päivään mennessä.

Sijaishoitajalla täytyy olla haettuna verokortti **työkorvausta** varten. Oima saa verokortin tiedot suoraan verottajalta, eli verokorttia ei tarvitse erikseen toimittaa. Lyhytaikaisen huolenpidon päätöksissä ja sopimuksissa noudatetaan Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuuston hyväksymiä lyhytaikaisen huolenpidon palkkioita: (linkki). Palkkiolaskelma ei näy verkkopankissa vaan se lähetetään sähköpostitse. Jos sijaishoitajalla ei ole sähköpostia käytössä, lähetetään palkkiolaskelma postitse.

Oima-järjestelmässä on oltava ajantasaiset tiedot sijaishoitajasta ja hänen yhteystiedoistaan. Mikäli sijaishoitajan tili- tai yhteystiedoissa tapahtuu muutoksia, sijaishoitajan tulee ilmoittaa niistä sähköpostitse osoitteeseen vammaispalvelut@pirha.fi (sähköpostin otsikoksi

Lyhytaikainen huolenpito). Mikäli sijaishoitajalla on muutoin kysyttävää lyhytaikaisesta huolenpidosta, hän voi olla yhteydessä oman alueensa vammaispalvelutoimistoon, yhteystiedot [Pirkanmaan hyvinvointialue - pirha.fi](http://pirkanmaan.hyvinvointialue-pirha.fi).